

Veerkracht, Vasthouden en Veranderen; de samenwerking tussen zorgpraktijk, onderzoek en onderwijs

Thema vasthouden

1. Ethische dilemma's bij zelfmanagementondersteuning

Annigje Bos, MA (verpleegkundige en Master of Arts)

Een mooi streven vanuit de politiek: zelfmanagement stimuleren bij chronisch zieken. Maar is dit wel zo ethisch: mensen die al extra belast zijn door ziekte of beperking vragen meer zelf te organiseren, zelf te doen, het netwerk in te zetten (als dat überhaupt inzetbaar is)? Natuurlijk is afhankelijk maken en betuttelen niet goed, maar overvragen ook niet. Kortom: Wanneer kan je zorg op verantwoorde manier loslaten, wanneer houd je de zorg vast? Op deze grote algemene actuele vraag gaat deze sessie geen antwoord geven, maar wel staan we stilstand bij concrete problemen in de dagelijkse praktijk. Veerkracht en autonomie bevorderen, dat willen we wel als verpleegkundigen. Maar wat als de cliënt zelfmanagement oppakt om minder gezond te gaan leven? Wat doen we als een grotere zelfstandigheid ook meer risico's geeft, bijvoorbeeld op valgevaar? Annigje Bos, docent ethiek aan de HvA, laat zien hoe ze met studenten grotere en vooral de vele alledaagse kleinere dilemma's van de zorg doordenkt om bewustere en betere ethische keuzes te maken.

2. Sterke Schakels (de resultaten van het Leernetwerk van docenten en wijkverpleegkundigen)

Dr. Berna Sol, docent opleiding verpleegkunde, Hogeschool van Amsterdam.

De wijkzorg is sterk aan het veranderen en dat vraagt veel van zorgverleners en opleiders. In het leernetwerk zijn deze veranderingen de aanleiding geweest om elkaar op te zoeken en aan het werk te gaan. In november 2015 zijn we met behulp van een subsidie van ZonMw gestart met het project leernetwerk voor docenten en wijkverpleegkundigen. Doel van het project was om van elkaar te leren en tot samenwerking te komen.

We zijn 6 keer bij elkaar geweest met 10 docenten van de HvA en 10 wijkverpleegkundigen van Cordaan en Amstelring. Vilans heeft de bijeenkomsten begeleid en experts uit het werkveld, patiëntvertegenwoordigers en studenten hebben meegedacht over de resultaten van de samenwerking.

In het proces werd duidelijk dat we nog veel niet van elkaars praktijk weten. De wijkverpleegkundigen en docenten leerden elkaar kennen en kregen meer zicht op elkaars werkveld: wijkverpleegkundigen kregen een concreet beeld van waar het in het huidige onderwijs om en over gaat en docenten kregen een realistisch beeld van de actuele wijkpraktijk en casuïstiek beschikbaar om mee te nemen in het onderwijs.

In de bijeenkomsten is geïnventariseerd wat thema's zijn waar de netwerkleden verbeteringen voor wilden maken en zo zijn 5 projecten gerealiseerd:

- Er is een wijk analyse gemaakt die als voorbeeld kan dienen.
- Er is "wijkproof" onderwijs gemaakt voor VTV

- Een inventarisatie van EHealth voor de wijk
- Een leiderschapsworkshop ontwikkeld voor wijkteams
- VLOGjes door studenten over werken in de wijk

Na een introductie waarin de producten van het leernetwerk kort worden geïntroduceerd, wordt er in twee groepen gewerkt aan de nadere implementatie van de producten. 1 groep voor de wijk en 1 groep voor het onderwijs.

3. Klinisch redeneren, terug naar de basis

José Harmsen MSc, klinisch geriatrie Verpleegkunde en Docent Verpleegkunde

Klinisch redeneren is een hip woord en wordt in de zorg veelal gebruikt. Niet iedereen is met dit begrip opgeleid, maar moet hier nu wel in de praktijk mee overweg kunnen. Wat is nu eigenlijk klinisch redeneren? Bedoelen we allemaal hetzelfde als we het over klinisch redeneren hebben? Waarom is het geen hype, maar echt belangrijk? We gaan dus weer even terug naar de basis, met als doel om weer verder te komen in de zorg voor onze patiënten en de studenten hier in de beroepspraktijk goed bij te kunnen begeleiden.

4. Onderzoeker als carrière pad

Drs. Paul Doedens, Docent-onderzoeker verpleegkunde. Faculteit Gezondheid, Hogeschool van Amsterdam

In de nieuwe beroepsprofielen wordt de verpleegkundige onder andere beschreven als “een reflectieve professional die handelt naar de laatste stand van de wetenschap”. De verpleegkundige wordt geacht 1) kennis te nemen van de resultaten van wetenschappelijk onderzoek en die waar mogelijk toe te passen in de beroepspraktijk en 2) te participeren in (wetenschappelijk) onderzoek van specialisten en onderzoekers (verpleegkundig, medisch, psychosociaal en/of paramedisch). Het valt niet meer te ontkennen, wetenschappelijk onderzoek en evidence based practice hebben definitief een plaats verworven in het curriculum van opleidingen tot verpleegkundige. De uitdaging is nu om deze mooie ontwikkelingen te verankeren in de dagelijkse beroepspraktijk. De wetenschappelijke onderzoeker met een verpleegkundige achtergrond heeft een sleutelrol in dit proces.

Onderzoek door verpleegkundigen speelt in op belangrijke klinische onzekerheden uit de praktijk. Voor praktijkgericht onderzoek zijn wetenschappers nodig die niet alleen de klinische praktijk goed kennen, maar ook nog met tenminste één been in de klinische praktijk staan. De verpleegkundige van de afdeling die zich ontwikkelt tot wetenschappelijk onderzoeker is daar bij uitstek voor geschikt. Wetenschappelijk onderzoek is daarmee een interessante manier voor talentvolle verpleegkundigen om zich verder te ontwikkelen, net als bijvoorbeeld de verpleegkundig specialistische opleidingen en de opleiding tot verpleegkundig specialist. Naast verdieping van het eigen vak draagt de onderzoeker bij aan het verpleegkundig vak in meer algemene zin en aan de kwaliteit van zorg voor de patiënt. Onderzoek en patiëntenzorg zijn daarmee een mooie synergie, de verpleegkundige verleent betere zorg door wetenschappelijk onderzoek en de onderzoeker doet beter onderzoek door direct

aansluiting bij de beroepspraktijk. Des te meer reden om deze twee functies in één persoon te willen combineren.

In deze sessie maakt u kennis met een voorbeeld van een verpleegkundige die patiëntenzorg combineert met wetenschappelijk onderzoek. Hierbij is aandacht voor de kansen, maar ook risico's en uitdagingen van zulke combinatiefuncties. Er is ruimte voor discussie over de invulling van een dergelijke functies en hoe we studenten kunnen stimuleren om een carrière als verpleegkundige en onderzoeker te ambiëren.

5. Wij gaan steeds naar school!

Drs. Inke Schaap, verpleegkundige en gezondheidswetenschapper (Mental Health Sciences).

Wist u dat mannen meer risico lopen op een infectie (zowel in het ziekenhuis als daarbuiten) dan vrouwen? Wist u dat er te weinig steun is voor partners van mensen die net hebben gehoord dat ze een MS hebben? Wist u dat de vaardigheden van verpleegkundigen beter zijn als ze werken in een team dat ze kennen? En wist u dat verpleegkundigen de invloed van een chronische aandoening op het sociale leven van mensen onderschatten?

We willen allemaal graag bijblijven en we willen graag blijven ontwikkelen. Gedurende de loopbaan van verpleegkundigen veranderen de wensen en motieven voor professionele ontwikkeling. Professionele ontwikkeling draagt bij aan veerkracht en stelt verpleegkundigen in staat om te gaan met de voortdurende veranderingen. In deze sessie wordt dit toegelicht waarna de deelnemers met elkaar in gesprek gaan over de toepassing van deze kennis in de praktijk.

Thema Veranderen

6. "Hoe blijf je digibeet"

Dion Dresschers, docent & Student Master Leren en Innoveren

Tijdens deze sessie wordt ingegaan hoe kan je slim gebruik maken van de huidige communicatiemogelijkheden van de smartphone en computer. Er wordt informatie over welke communicatie en samenwerkingsmogelijkheden er nu zijn. Worden strategieën gegeven hoe je een selectie in het oerwoud van tools maakt. Er wordt informatie gegeven hoe je zorgt dat je niet in een sociaal isolement komt en hoe je zorgt dat je actief blijft voor nu en de toekomst?

Elke deelnemer bepaalt zijn eigen leerdoel die te maken heeft met het online communiceren en/of bij te blijven met de huidige ontwikkelingen en gaat eraan werken om dat doel te bewerkstelligen.

7. Observeren en interpreteren binnen een begeleidingssituatie

Annemieke Bekker-Arkema, docent HvA, coördinator van cova en intervisie vakken

Het uitgangspunt van deze sessie is het begeleiden van studenten. Hierbij gaan we onderzoeken op welke manier je feedback geeft aan een student. Op welke momenten gaat dit nu goed en gemakkelijk en op welke momenten gaat dit nu moeilijk?

We richten ons specifiek op het verschil tussen een observatie en een interpretatie, waarbij we zullen oefenen om deze twee van elkaar te onderscheiden. Ten slotte wordt er van studenten een 'reflectieve leerhouding' gevraagd, maar als werk- of praktijkbegeleider is dit eigenlijk ook nodig. Nodig om goed aan de student te kunnen teruggeven wat jij hebt geobserveerd, wat een mogelijke interpretatie kan zijn en hoe dit weer op te pakken. Maar ook nodig om een voorbeeld hierin te kunnen zijn voor de student.

Na het volgen van deze sessie:

- kan de deelnemer bij een eigen begeleidingssituatie met een student, herkennen wanneer er sprake is van observeren en wanneer er sprake is van interpreteren van gedrag. Deze verschillen binnen een communicatieproces kan de deelnemer benoemen en teruggeven in de vorm van feedback aan een student.
- kan de deelnemer het belang van het onderscheid tussen observeren en interpreteren uitdragen, zodat ook de student dit kan overnemen in zijn of haar eigen leerhouding.

8.MBO-HBO verpleegkunde: verschil moet er wezen

José Harmsen-Goossens docent verpleegkunde en verpleegkundig consulent geriatrie

Lynette Menting Teamcoördinator dual/MBO-HBO instroom

Na de sessie kunnen werkbegeleiders het verschil benoemen tussen MBO-HBO verpleegkunde zowel op gebied van theorie als in de praktijk en kunnen zij aangeven wat een MBO verpleegkundige zouden moeten ontwikkelen op gebied van theorie en praktijk om op HBO niveau te komen.

9. Samen Opleiden in Stages

Ton van den Broek, MSc, Programma-coördinator buitenschools leren HvA HBO-Verpleegkunde

Deelnemers ontwikkelen inzicht in:

- De landelijke variaties in het praktijkleren binnen verpleegkunde opleidingen in Nederland.
- Het oordeel van studenten over de beroepsgerichtheid van de opleiding.
- De te verwachten tekorten aan HBO-verpleegkundigen in de regio Noord-Holland.
- Het nieuwe opleidingsprofiel HBO-V 2016-....

Hoe kunnen werkveld en opleiding nauwer samenwerken zodat studenten via inspirerende stages optimaal voorbereid zijn op hun beroepstoekomst?

In nauwe samenwerking met het werkveld wil de opleiding inspirerende stages realiseren. Tijdens eerdere bijeenkomsten Samen Opleiden in Stages (SOS) is gesproken over het bevorderen van het contact tussen de stagedocent en de werkbegeleider in de praktijk en het stroomlijnen van beoordelingsprocedures. In deze bijeenkomst willen we onze opleiding plaatsen in een meer regionaal en landelijk perspectief: Hoe organiseren andere Hbo-v's de stages? Hoe beoordelen studenten de opleiding in relatie tot hun start in de beroepspraktijk? Welke ontwikkelingen zijn te verwachten op de arbeidsmarkt in onze regio? En hoe kunnen opleiding en werkveld elkaar daarin versterken?

10. Onderzoek in de praktijk, een gedeelde verantwoordelijkheid?

Patricia Jepma, docent en promovendus HBO-V

Tijdens de HBO-V leren studenten met een onderzoekende houding te kijken naar klinische onzekerheden in de praktijk. Om zich hierin te ontwikkelen krijgen studenten vanaf jaar 1 Evidence-Based Practice. Daarnaast zijn ook verschillende stageopdrachten gericht op het ontwikkelen van deze onderzoekvaardigheden tijdens de stages, zodat studenten dit op 'echte' klinische onzekerheden uit de praktijk kunnen oefenen. Maar hoe kunnen studenten daadwerkelijk een bijdrage leveren aan Evidence-based practice op de stageplaats en hoe profiteert ook een stageafdeling van deze kennis in de praktijk? Wie is daarbij verantwoordelijk voor deze ontwikkeling, de werkbegeleider/kwaliteitsmedewerker of de opleiding? Aan de hand van verschillende praktijkvoorbeelden wordt hier in samenwerking met de deelnemers een antwoord op gezocht.